

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор

Оксана ТОНХА
«24» _____ 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Заніздри Артура Сергійовича
на тему: **«Організація біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні»**,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності **076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**
галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

Витяг з протоколу №1 фахового семінару кафедри організації підприємництва та біржової діяльності економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від «17» лютого 2026 року.

Присутні члени фахового семінару кафедри організації підприємництва та біржової діяльності економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: В. І. Радько, професор кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, доктор економічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», головуючий на засіданні фахового семінару, експерт; М. М. Ільчук, завідувач кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН, науковий керівник; І. В. Свиноус, професор кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, доктор економічних наук, професор; В. О. Яворська, доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, кандидат економічних наук, доцент, експертка; О. А. Томашевська, доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, кандидат економічних наук, доцент; А. В. Фурса, доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, кандидат економічних наук, доцент; А. Ф. Стоянов, асистент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, аналітик товарних ринків міжнародної компанії «Refinitiv SA»; Л. Ф. Карпенко, доцент кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі, кандидат економічних наук, доцент; Л. М. Чорненька доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, кандидат економічних наук, доцент; І. В. Охріменко, професор кафедри фінансів і обліку Київського кооперативного інституту бізнесу і права, доктор економічних наук, професор; Ю. В. Рубан, аналітик міжнародної компанії Agricultural and Horticulture Development Board, кандидат економічних наук, доцент.

Інші присутні на засіданні фахового семінару кафедри організації підприємництва та біржової діяльності економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: А. С. Заніздра, здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Заніздри Артура Сергійовича** на тему: **«Організація біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні»**, поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Тему дисертації затверджено науковою радою економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 8 від 20 червня 2022 року).

Дисертацію виконано на кафедрі організації підприємництва та біржової діяльності економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН **Ільчук Микола Максимович**, завідувач кафедри організації підприємництва та біржової діяльності Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувача А. С. Заніздри про основні положення дисертації. Здобувачем було представлено основні положення дисертації, її зміст, мету та результати дослідження. У доповіді обґрунтовано актуальність обраної тематики, зважаючи на те, що в умовах зростання глобальної геополітичної нестабільності та продовження війни в Україні, виникає гостра потреба у пошуку організаційно-економічних умов, які забезпечать економічне зростання та формування прозорих і конкурентних засад для функціонування суб'єктів підприємництва на вітчизняних організованих товарних ринках. У цьому загальному контексті економічна стабільність є складовою для національної безпеки країни і гарантує збереження суверенітету нашої країни та підтримку обраного курсу України на шляху до її євроінтеграції. Наголошено, що за умов появи нових глобальних викликів, пов'язаних з геополітичною нестабільністю, новою тарифною політикою та фінансовими кризами на міжнародних ринках капіталу, стає очевидною необхідність пошуку альтернативних інструментів для мінімізації впливу зовнішніх і внутрішніх фундаментальних чинників на цінову кон'юнктуру. Зростання впливу міжнародних цін на внутрішні ринки товарних і фінансових активів вказує про наявну тісноту зв'язку та високий ступінь кореляційної залежності. Саме ці обставини сприяли пошуку напрямів удосконалення та розвитку вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами та розроблення шляхів імплементації зарубіжного досвіду з метою забезпечення збалансованого функціонування даного сегменту ринку, особливо у повоєнний період відновлення економіки України. У науковій новизні підкреслено, що вона полягає у комплексному дослідженні теоретичних основ та у забезпеченні удосконалення методичних підходів до організації біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні, що дозволить підвищити ефективність роботи вітчизняних організованих ринків та забезпечить економічне зростання для вітчизняних суб'єктів господарської діяльності за умов продовження Україною курсу євроінтеграційних процесів. Методологічну основу дослідження становлять положення сучасної економічної теорії та наукові розробки провідних українських і зарубіжних вчених, присвячені проблемам біржової торгівлі та стратегіям використання деривативних контрактів. Основні результати роботи включають осмислення сучасної ролі і функціонального призначення деривативних контрактів у забезпеченні цінової рівноваги на організованих товарних ринках, зокрема сільсько-господарської продукції, що сприяє зміні економічних парадигм у аспекті впливу глобальних викликів на функціонування внутрішніх товарних і фінансових сегментів ринкової економіки. Обґрунтовано комплексний підхід щодо використання біржових деривативних цін у прогнозуванні цінової кон'юнктури на спотових ринках базових активів, який ґрунтується на використанні історичного базису, запропоновано моделі специфікацій, які видозмінені за стандартним розміром – 50 метричних тон (європейський аналог) та менші за розмірами контракти – міні (10 т), а також мікро – (1 т), наявність таких контрактів на вітчизняних біржах залучить нових ринкових учасників, які зможуть активно долучитися до біржової торгівлі та підвищити ліквідність вітчизняних організованих товарних ринків.

Здобувачу було поставлено 21 запитання, на які він надав обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН **М. М. Ільчук**, який відзначив основні наукові досягнення здобувача ступеня доктора

філософії А. С. Заніздри, зокрема наголосив на високій актуальності теми дисертації для галузевої економіки, забезпечення стабільних умов функціонування вітчизняних організованих товарних ринків та економіки країни у цілому.

Він відзначив, що здобувач продемонстрував глибоке розуміння теоретичних основ питання та застосував сучасні методи аналізу для отримання обґрунтованих результатів. Професор М. М. Ільчук підкреслив наукову новизну роботи, зокрема розроблення специфікацій ф'ючерсних контрактів на кукурудзу та пшеницю, які адаптовані для потреб внутрішнього ринку деривативних контрактів. У виступі наукового керівника було зазначено, що отримані дисертантом результати є оригінальними і відповідають вимогам до дисертацій, а також дано позитивну оцінку сумлінності й самостійності здобувача. Також, науковий керівник зазначив, що здобувач зарекомендував себе як сумлінний, наполегливий й відповідальний дослідник, який демонструє високий рівень наукової підготовки та аналітичного мислення. Він вмів формулювати складні наукові проблеми, аргументовано їх вирішувати, застосовуючи сучасні методи дослідження, володіє практичними навичками у даній сфері, розвиненими комунікаційними навичками та академічними компетентностями, що дозволяють йому послідовно і переконливо представляти результати своєї роботи, публікувати їх у вітчизняних фахових та міжнародних виданнях, брати участь у наукових дискусіях і гідно відстоювати власну наукову позицію.

Експерти:

Радько В. І., доктор економічних наук, професор, у своєму виступі відзначив логічність і чітку структуру дисертації. Він підкреслив, що поставлені у дослідженні завдання повністю відповідають меті роботи і всі вони вирішені здобувачем. До позитивних аспектів експерт відніс ґрунтовний аналіз основних тенденцій розвитку міжнародних та вітчизняних організованих ринків деривативних контрактів, досвіду використання деривативних контрактів у прогнозуванні цінової кон'юнктури та мінімізації цінових ризиків на ринках сільськогосподарської продукції для підкріплення висновків. Радько В. І. наголосив, що автору вдалося успішно дослідити дану проблему з обґрунтуванням напрямів розвитку міжнародної біржової торгівлі деривативними контрактами, а основна ідея вибудовується навколо формування ефективних інструментів, механізмів, методів, які безпосередньо забезпечать можливість вітчизняним товаровиробникам мінімізувати свої втрати при негативних цінових коливаннях.

Серед зауважень експерт висловив такі: потребує більшої деталізації характеристика інноваційних видів біржових активів, які нині досить поширені у світовій практиці біржової торгівлі деривативними контрактами. На думку експерта, це дозволило б повніше відобразити сучасні трансформації глобальних біржових майданчиків деривативних контрактів та визначити пріоритетні напрями розвитку для вітчизняних бірж, які планують впроваджувати нові види деривативних контрактів. Крім того, експерт звернув увагу на конкретизації заходів щодо уніфікації вітчизняних нормативних актів з директивами ЄС, що дозволило б показати подальші напрями уніфікації вітчизняного законодавства з біржової торгівлі деривативними контрактами із європейськими нормативами, зважаючи на обраний Україною курс до євроінтеграції.

Проте висловлені зауваження мають дискусійний характер і не применшують загальної позитивної оцінки роботи. На думку експерта, дисертація є завершеною науковою працею, яка відзначається актуальністю та науковою новизною. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Яворська В. О., кандидат економічних наук, доцент, підтримала виступ доктора економічних наук, професора В. І. Радька щодо високого рівня виконання дослідження, оскільки світовий і національний організовані ринки деривативних контрактів досить тісно пов'язані між собою через механізм ціноутворення і на сучасному етапі характеризуються високим рівнем цінової волатильності, що актуалізує необхідність цілеспрямованого розвитку біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні задля забезпечення прозорого конкурентного ціноутворення та мінімізації наслідків цінової нестабільності, посиленої в умовах війни. Експертка відмітила, що одним із фундаментальних елементів зрілої ринкової економіки є розвинений ринок деривативних контрактів. В умовах високої турбулентності економічного середовища, значної волатильності цін на товарні активи (зокрема, сільськогосподарську та енергетичну продукцію, що становлять основу експортного потенціалу держави) та валютних ризиків, відсутність дієвих механізмів управління ціновими ризиками стає стримуючим фактором для залучення інвестицій і забезпечення стабільного функціонування реального сектору економіки. Експертка відзначила новизну підходів здобувача, зокрема значимою у дисертації є систематизація методичних засад, направлених на визначення та обґрунтування пріоритетних орієнтирів для впровадження біржової торгівлі деривативними контрактами на основі запропонованих організаційно-економічних умов за рівнями впровадження. Даний комплекс заходів спрямований на забезпечення подальшого розвитку вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами і стане корисним у практичному використанні для державних регуляторів, саморегулювальних організацій та професійних учасників біржової торгівлі у післявоєнний період відбудови національної економічної системи та її інституційного забезпечення. Серед сильних сторін дослідження експертка назвала запропонований авторський концепт використання трьох видів специфікацій ф'ючерсних контрактів на вітчизняних товарних біржах, які уточнені за стандартним розміром є вагомим результатом дослідження, який прискорить на вітчизняних товарних біржах впровадження організованої торгівлі деривативними контрактами на сільськогосподарську продукцію розрахункового типу та стандартизованої форми.

Яворська В. О. позитивно оцінила прикладний характер роботи та висловила кілька рекомендацій щодо подальшого розвитку теми, зокрема, доцільності з практичної сторони описати переваги використання деривативних контрактів у хеджуванні цінових ризиків, що дозволить виявити ключову необхідність у впровадженні біржової торгівлі деривативними контрактами, особливо на сільськогосподарську продукцію, в Україні в умовах значних цінових коливань та розриву старих логістичних шляхів у воєнний та повоєнний періоди. Також наголосила на тому, що потребують деталізації при розробленні організаційно-економічних заходів, спрямованих на удосконалення біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні заходи, спрямовані на імплементацію не тільки у повоєнний період, а й під час війни, особливо коли мова йде про інтеграцію у міжнародні організовані ринки деривативних контрактів. Проте висловлені зауваження мають дискусійний характер і не применшують загальної позитивної оцінки роботи.

На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: доктор економічних наук, професор І. В. Свиноус; доктор економічних наук, професор І. В. Охріменко; кандидат економічних наук, доцент Ю. В. Рубан; кандидат економічних наук, доцент В. О. Яворська; кандидат економічних наук, доцент О. А. Томашевська; кандидат економічних наук, доцент А. В. Фурса; кандидат економічних наук, доцент Л. Ф. Карпенко.

Виступаючи зазначили, що дисертацію А. С. Заніздри виконано на важливу тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів про рекомендацію дисертації А. С. Заніздри для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію **Заніздри Артура Сергійовича** на тему: «**Організація біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні**», члени фахового семінару кафедри організації підприємництва та біржової діяльності економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Актуальність обраної теми зумовлена зростанням глобальної геополітичної нестабільності та продовженням війни в Україні, у зв'язку з чим виникає гостра потреба у посиленні організаційно-економічних умов для досягнення економічного зростання та формування прозорих і конкурентних засад та забезпечення ефективного функціонування суб'єктів підприємництва на вітчизняних організованих товарних та фінансових ринках. Економічна стабільність є складовою для національної безпеки України і гарантує збереження суверенітету нашої країни та підтримки обраного курсу України на шляху до її євроінтеграції. Водночас, за умов появи нових глобальних викликів, пов'язаних з політичною нестабільністю, торговельними тарифними війнами та фінансовими кризами на міжнародних ринках капіталу, стає очевидною необхідність пошуку альтернативних інструментів для мінімізації впливу зовнішніх і внутрішніх фундаментальних чинників на цінову кон'юнктуру. Зростання впливу міжнародних цін на внутрішні ринки товарних і фінансових активів вказує про наявну тісноту зв'язку та високий ступінь кореляційної залежності. Актуальність обраної теми зумовлена зростаючою необхідністю у подальшому змістовному та систематичному дослідженні процесів удосконалення та розвитку вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами та розроблення шляхів імплементації зарубіжного досвіду з метою забезпечення збалансованого функціонування даного сегменту ринку, особливо у післявоєнний період відновлення економіки України.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри організації підприємництва та біржової діяльності економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України за темою «Розвиток біржової діяльності в Україні в контексті євроінтеграційних процесів» (номер державної реєстрації 0120U105578). Внесок автора полягає у дослідженні теоретичних і прикладних засад використання деривативних контрактів провідних міжнародних бірж у прогнозуванні цінової кон'юнктури на вітчизняних організованих товарних ринках сільськогосподарської продукції, а також при розробленні стратегій хеджування цінових ризиків.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачем самостійно здійснено аналіз наукової літератури, законодавчої бази та статистичних матеріалів, які стосуються біржової торгівлі деривативними контрактами на організованих товарних ринках. Сформовано комплекс науково обґрунтованих прикладних рекомендацій, направлених на вдосконалення біржової торгівлі деривативними контрактами в контексті геополітичної нестабільності та зростання

цінової волатильності на ринках сільськогосподарської продукції. Самостійно визначено динаміку та оцінено вплив воєнного стану на функціонування та розвиток вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами на основні види товарних активів, зокрема на сільськогосподарську продукцію. Інтерпретацію результатів дослідження, їх систематизацію та формулювання висновків і практичних рекомендацій здійснено за методичної підтримки наукового керівника. Особистий внесок здобувача у публікаціях у співавторстві визначено у списку наукових праць.

4. Достовірність і обґрунтованість отриманих результатів і запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Результати дисертаційного дослідження здобувача є достовірними та науково обґрунтованими, що забезпечено належним методичним рівнем проведеного аналізу. У процесі роботи застосовано як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження, що дозволило комплексно охопити предмет дослідження. Для обробки й візуалізації даних використано сучасне програмне забезпечення, що підвищило точність і репрезентативність результатів. Достовірність отриманих даних підтверджена значним обсягом емпіричної бази, а також застосуванням перевірених статистичних методів. Висновки й практичні рекомендації чітко узгоджуються з поставленою метою й завданнями дослідження, логічно випливають із результатів аналізу, що свідчить про їх аргументованість і практичну цінність.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Основні нові наукові положення полягають у тому, що автором удосконалено теоретичні засади поняття деривативів через наведення трактування змісту «біржового деривативного контракту»; класифікаційні ознаки деривативних контрактів для встановлення їх функціонального призначення у ринковій економіці; методичні підходи до оцінювання базису, у рамках яких обґрунтовано необхідність урахування впливу міжнародних ф'ючерсних цін на прогнозування вітчизняних спотових цін на основні види сільськогосподарської продукції; методичні підходи до прогнозування вітчизняних цін на основні види сільськогосподарської продукції, які ґрунтуються на використанні біржових деривативних контрактів на прикладі ф'ючерсів на кукурудзу провідних бірж світу – CME Group та Euronext. Також набули подальшого розвитку підходи до оцінки та застосування сучасних інструментів аналізу даних для оцінки показників міжнародної біржової торгівлі деривативними контрактами; підходи до оцінки вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами на основі узагальнення ретроспективного аналізу та виявлення сучасних тенденцій розвитку організованих товарних ринків в Україні; рекомендації щодо формування організаційно-економічних передумов удосконалення біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні у період післявоєнного відновлення економіки України; рекомендації щодо розроблення моделей специфікацій на основні види деривативних контрактів, зокрема ф'ючерсів на пшеницю та кукурудзу, адаптовані до сучасних умов функціонування вітчизняних організованих товарних ринків.

Зазначені елементи новизни демонструють, що дисертація містить оригінальні наукові результати.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження. На основі проведеного аналізу дисертантом визначено та представлено положення, що є підґрунтям і методичним базисом для подальшого розвитку наукових підходів, формування висновків та розроблення комплексу механізмів, інструментів біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні. Важливого практичного значення набувають запропоновані новітні пропозиції щодо біржової торгівлі деривативними контрактами на основні види сільськогосподарської продукції, зокрема кукурудзу та пшеницю для забезпечення продовольчої безпеки та акцентовано увагу на оцінці цінової волатильності і пошуку інструментів мінімізації наслідків геополітичної нестабільності та цінових коливань за допомогою використання біржових деривативних контрактів провідних бірж світу. Це дозволить поширити практику біржової торгівлі деривативними контрактами з урахуванням глобалізаційного впливу та виявлення взаємозв'язку між формування біржових цін

на деривативні контракти на сільськогосподарську продукцію та спотових цін через оцінку історичного базису. Крім того, розроблені моделі специфікацій ф'ючерсних контрактів на пшеницю та кукурудзу можуть стати оптимальними для впровадження на вітчизняних біржах. Практична цінність результатів полягає у тому, що при подальшому розвитку вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами варто забезпечити формування організаційно-економічних умов, які будуть адаптовані до сучасних умов глобальної нестабільності, подолання наслідків війни в Україні та спрямованих на першочергові заходи, задля визначення пріоритетів сталого розвитку, поглиблення євроінтеграційних процесів, необхідності розроблення спеціальних державних програм підтримки стимулювання біржової торгівлі новими видами деривативних контрактів, зокрема на сільськогосподарську продукцію, енергоресурси та метали, внесення науково-обґрунтованих пропозицій та законодавчих ініціатив, зокрема положень щодо запобігання зловживань та використання інсайдерської інформації, в частині сприяння захисту прав інвесторів та формування конкурентного середовища.

Таким чином, результати дослідження мають значний практичний ефект і можуть бути впроваджені для забезпечення розвитку біржової торгівлі деривативним контрактами в Україні у повоєнний період. Високий рівень обґрунтованості отриманих результатів та їх практичне значення свідчать, що автором повністю досягнуто мету та вирішено поставлені завдання дослідження.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення виконаного А. С. Заніздрою дослідження опубліковано у 13 наукових працях, з яких 2 статті у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 4 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 7 тез наукових доповідей.

**Статті у періодичних наукових виданнях,
включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України
та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus**

1. Dibrova A., Ilchuk M., Konoval I., Androsovysh I., **Zanizdra A.** State support for agriculture in Ukraine in the post-war period. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2023. Vol. 9 (3). P. 49–76. *(Dibrova A. за допомогою методів математичного моделювання оптимізовано розподіл бюджетних коштів за різними напрямками державної підтримки сільських товаровиробників, спрямованих на формування основного капіталу. Ilchuk M. проведено аналіз та визначено рівень державної підтримки сільського господарства. Konoval I. здійснено оцінку ефективності фінансування окремих програм підтримки сільського господарства за допомогою нормативного, розрахункового та конструктивного методів. Androsovysh I. сформовано проміжні та підсумкові висновки. Zanizdra A. Запропоновано напрями підтримки аграрного сектору України у воєнний та післявоєнний періоди та проведено літературний науковий пошук).*

2. Ilchuk M., Kyrychenko A., Tomashevskaya O., **Zanizdra A.**, **Zanizdra A.** Development of wholesale trade in food goods on the domestic market of Ukraine in the conditions of martial law. *Science and Innovation*. 2025. Vol. 22 (3). P. 67–85. *(Ilchuk M. обґрунтовано наростаючі проблеми продовольчої безпеки України внаслідок перебоїв в логістиці та постачанні продовольства через окупацію значної частини сільськогосподарських угідь на Півдні та Сході України, а також руйнування агропромислової інфраструктури. Kyrychenko A. на основі використання економіко-математичного моделювання визначено ключові харчові продукти, які можуть бути використані при розробленні стратегій оптової торгівлі. Tomashevskaya O. проведено літературний науковий пошук, а також сформовано проміжні та підсумкові висновки. Zanizdra Artur проведено аналіз і розглянуто тенденції у внутрішній оптовій торгівлі товарними активами до та під час війни, що надало можливість визначити стратегічні можливості для вітчизняних оптових підприємств. Zanizdra Arkadiy*

розглянуто особливості збалансування інтересів різних ринкових учасників у створенні сучасної системи ланцюгів поставок розробленої для максимізації потреб споживачів).

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

3. Ільчук М. М., Заніздра А. С. Сутність та класифікація деривативних контрактів на організованих товарних ринках. Інфраструктура ринку. 2023. № 72 С. 40–44. *(Ільчуком М. М. визначено мету проведених досліджень, ключові організаційні умови та еволюційні етапи біржової торгівлі деривативними контрактами. Заніздрою А. С. висвітлено економічну сутність деривативних контрактів та їх класифікаційні ознаки, а також наведено аналітичні дані, які характеризують динаміку та перспективи міжнародної біржової торгівлі деривативними контрактами).*

4. Заніздра А. С. Види та класифікаційні ознаки деривативних контрактів. Інфраструктура ринку. 2024. № 77. С. 112–116.

5. Заніздра А. С. Тенденції розвитку міжнародної біржової торгівлі деривативними контрактами в умовах глобалізації. Економічний простір. 2025. Вип. 199. С. 39–44.

6. Заніздра А. С. Організаційно-економічні засади розвитку вітчизняної біржової торгівлі деривативними контрактами у післявоєнний період. Економіка та суспільство. 2025. № 79.

Тези наукових доповідей

7. Заніздра А. С. Особливості використання деривативних контрактів учасниками аграрних ринків. Стратегія інноваційного розвитку аграрних формувань України: аналітико-прогнозний аспект: IV Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 5–6 жовтня 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. С. 16–18.

8. Заніздра А. С. Організаційно-економічні засади функціонування ринку товарних деривативних контрактів в Україні. Роль молоді у розвитку АПК України: VII Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 19–20 квітня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 34–37.

9. Заніздра А. С. Роль фінансових деривативів у забезпеченні розвитку ринку капіталу у повоєнний період. Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 5–6 жовтня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 79–81.

10. Заніздра А. С. Передумови біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні. Стратегії, інновації, проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Ірпінь, 14 березня 2024 року: тези доповіді. Ірпінь, 2024. С. 21–23.

11. Заніздра А. С. Деривативні контракти в управлінні цінovими ризиками в агробізнесі. Економічні дні – 2024: Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та студентів, м. Київ, 10 квітня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 255–257.

12. Заніздра А. С. Використання деривативних контрактів суб'єктами підприємництва в аграрній сфері. Agricultural and Food Economics – 2024: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 19–20 вересня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 197–199.

13. Заніздра А. С. Біржова торгівля деривативними контрактами: нові виклики та перспективи. Стратегії, інновації, проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Ірпінь, 20 березня 2025 року: тези доповіді. Ірпінь, 2025. С. 21–23.

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні теоретичні висновки, пропозиції і рекомендації дисертаційного дослідження було оприлюднено на всеукраїнських та міжнародних конференціях, зокрема: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегія інноваційного розвитку аграрних формувань України: аналітико-прогнозний аспект» (м. Київ, 2022 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Роль молоді у розвитку АПК України» (м. Київ, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції

«Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України» (м. Київ, 2023 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Стратегії, інновації, проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу» (м. Ірпінь, 2024 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених та студентів «Економічні дні – 2024» (м. Київ, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Agricultural and Food Economics – 2024» (м. Київ, 2024 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Стратегії, інновації, проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу» (м. Ірпінь, 2025 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Заніздри Артура Сергійовича на тему: «Організація біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання, що полягає у поглибленні теоретико-методичних засад та розробленні практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації та регулювання біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача Заніздри Артура Сергійовича дисертація на тему: «Організація біржової торгівлі деривативними контрактами в Україні» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Рішення прийнято одноголосно.

Експерти:

Професор кафедри організації підприємництва та біржової діяльності Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор економічних наук, професор

Віталій РАДЬКО

Доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат економічних наук, доцент

Валентина ЯВОРСЬКА

Відповідальний за атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Сергій БОЯРЧУК